

NOVINKY Z ČECH.

Převodní informace od zpravodaje "Pokr. Záp."

Druhý jednání rakouské komedie začalo. — Skandální pohodnost českých poslanců. — Pan hr. Clary se smál; na dlouho? — Kvotová deputace a delegace. — Boj o radnici v Praze. — Demonstrace. — Perséuce v Čechách. — Buch. — Drobty.

V Praze, 7. listopadu.

Druhý jednání rakouské komedie začalo po dušičkových prázdninách v 6. listopadu. Plodný parlament začal pilným návrhem na zrušení paragrafu čtrnáctého, který podal socialisti a pro nějž ho rovali Němci, když byli v obstrukci. Ale situace změnna. Němci, teď vládnou, nejsou tak zaujati proti § 14., jímž možno vlásti bez parlamentu a nejsou proti němu i proto, že od toho nenáviděného paragrafu, pro který bouřili dřív a hromy sháněli, čítají dnes odměnu ve formě nových koncesí a la zrušení jazykových nařízení. . . . Čechům byl a je § 14. jakož i celá ústava lhostejnou, oni hlasovali proto i Slovinci pro jeho zrušení a pro zrušení celé ústavy. Leč až proto byla většina, nebyla dvoutřetinová, jak změna ústavy žádá a proto hlasování bylo bezvýsledné. Komédie!

Solidarnost pravice se v první schůzi druhého aktu zas pěkně ukázala. Oč šlo, jsme naznačili. Ale mimo § 14. byla tu pěkná příležitost dáti poprvé panu hraběti Clarymu přes nos. On totiž § 14. teď potřebuje jako solti. Co by bez něho při neplodnosti plodného parlamentu počal? Pravice měla hlasovati se socialisty proti němu tedy a — pan hrabě měl druhou porážku. Sic ne rozhodnou, neboť vždy poslušná česká sněmovna byla by § 14. pomohla zas na noby, ale porážka by byla. Leč vzdor řecem a slibům, vzdor lčení solidarity: pravice šla zas "čehy hot" . . . Mladočechi a Slovinci proti § 14., Poláci a klerus pro, aneb odešli!

Skandální je ale pohodnost českých poslanců. Co slov namluvili o své nevině; o svém vzdoru proti vládě — ještě v neděli bouřil dr. Grégr v Libochovicích a jiní jinde proti Clarymu až z něho třisky lítaly; voličstvo jásallo. A v pondělí? Když skutek měl nastat a p. dr. Grégr a soudruzi měli opravdu bušit do vlády v parlamentě a hlasování ji porazit — tu civělo jich 18, pravíme osmnáct, doma! A jen 17 bylo potřebí k porážce vlády. . . . Není to hříšná lenost?

Pan hrabě Clary se smál; věřme. A smál se od srdce. Má v kapsce § 14. a může i když parlament mu vypoví službu, klidně vládnout dál. Ale pane hrabě, i smích má konec a kdo se směje naposled, směje se nejlíp! Ten paragraf čtrnáctý ještě k Vašemu portefeilu nepřirosti. Jak se dovídáme, návrh na jeho zrušení bude v debátách pozdějších v jiné formě obnoven a pak snad tak hradce neproklouzne. Tož pozor!

Kvotová deputace sejde se k poradě co nevidět. Ale — nedohodnou se. Plní se, co dávno už tu referováno, že bude ji usít určit císař. Uhrám sic maloukou se přidá, ale ne mnoho, aby je to nebolelo, mají citlivá záda a ostatek zaplatí zas šťastná Cislajtanie.

Delegace sejdou se na konci listopadu. Jsme zvědaví na tu českou oposici! Kdo zvedne ruku pro militarismus, tomu věru at' upadne! . . . Wolf chtěl do delegace též. Parlament se mu — vysmál.

Boj o radnici v Praze. Po volbách nastala vzdor kompromissu válka o vedení. Kdo bude primatorem? Mladí chtějí dr. Podlipného, staří dr. Srba. Zatím zvolení jen náměstkové a to prvním dr. Srb, druhým dr. Voitl. Bude-li Srb starostou, stane se Podlipný prvním náměstkem, ale soudíme, že nepřijme ten úřad. . . . Bude asi boj a kdož ví, jak se rozhodne, neboť i někteří mladí. . . . jako dr. Černohorský, ač dosud nezvolen, jsou proti Podlipnému. Volba primatora je odložena na leden. V odkladu je vždy čertovina. —

Demonstrace v Čechách nepřestávají. Ba rostou a nejhorší jsou na venkove, kde bývá vždy ticho. Polička, Kyjov, Sedlčany, Nové Město, Vlašim atd. atd., celé Čechy a Morava jeden kvas. . . . Marné zatýkáni, marné pamínání, lid je syt slov, chce vidět úspěchy a běda tím, kdo nemá přecuznění pro jeho zápas. Ať jsou to hruby penisoché nebo vládní.

Perséuce a nás je padlý. V Čechách je jak v Římě. "Nabuzení"

ohněm" zní odevšad rozhodujícím kruhům v odpověď. . . .

Drobty. Schůze zástupců všech stran v Čechách konala se v neděli. Vypracovala stanovy národní rady a přikročil nyní k jich ve stranách projednání. Jen aby brzo výbor už byl a aby raděj už pracoval!

Židé u nás chtěli si z ostudy Hilsnerovského procesu pomoci. I rozšířili brožuru o "nesmyslnosti" rituelní vraždy a podepsali ji dr. Theodor Kohn, t. j. jménem moravského arcibiskupa. Leč teď musili lež opravit. A tak z jedné mají ostudy dvě.

Podzim utěšený. Sic mlhy, ale za poledne krásně i dosti teplo.

Pozdrav do přístihu, kéž ubohé naší dráh vlastní příznivějšího dopisu. —ica.

Poměry v Jižní Africe.

Dosavadní Boerské úspěchy. Vzdor přísnosti censury britských úřadů, které depeše z bojistě podrobeny jsou, vychází pravda čím dál tím více na jevo a vzrušuje anglické veřejné mínění v netušené míře.

Zpáteční pochody z Dundee a Giencoe, pohromy kolem Ladysmithu, zkáza levého křídla, kterou nepodařený pohyb generála Whita zavinil a více neb méně pochybné strategické operace Angličanů, nemohly vyvolati než rozčilení, které se dnes v pravé zoufalství proměnilo.

Sbor oranžských Boerů pod generálem Lucas-Meyerem právě křídlo zavaalsko-oranžské armády tvořící, vykonal totiž po zajetí 2000 mužů a celého dělostřeleckého materiálu anglického, nařazený pohyb na jih a zúžil po posunutí většího oddlu k městu Coenso a po dobytí železničního mostu přes řeku Tugelu vedoucího a Ladysmith s Pietermaritzburgem Durbanem spojujícího, polokruh, v jehož středu se Boery ohrožený Ladysmith nalézá.

Válečný úřad tají prozatím před obecnem novou porážku generála Whita, který pohyb tento měl zadržeti. Dozvídáme se z bezpečného pramene, že Angličané opět 2000 mužů obětovati byli nuceni a že tedy anglické ztráty — mrtví, ranění a zajatí — do dneška asi na 6000 mužů odhadnouti lze: Generál White neměl, jak známo, více než 13,000 mužů k dispozici a nezbývá mu tedy dnes k hájení Ladysmithu než šest až sedm tisíc mužů, z nichž většina následkem nemoci a sklíčenosti v boji proti houževnatému nepříteli neobstojí.

Kromě toho se zdá, že i město Pietermaritzburg v anglických rukou dlouho nezástane, ani se, jak telegraf oznamuje, Boeri na východě zdvihli a po překročení území Zulů v Greytownu vyčkávají. Na druhé straně se vrhly boerské sbory po opevnění Colensa na Estcourt, kdež se po obou březích Busmansu tábořeno položí a výpad zahájily. Z Pietermaritzburgu ale je do Durbanu pouze 150 km.

Ostatně přešli i oranžští Boeri na jih k výboji a zmocnili se Colesbergu odkud se pobočným útokem a za pomoci Zavaalských, kteří se u Bethulie soustředili, Burghersdorpu lehce zmocniti mohou. Padne-li pak jednou Burghersdorp, budou Angličané nuceni, vykliditi Olival-North a je potom na snadě, že se Boeri v krátkém čase na pásech hor octnou, která tvoří zrovna tak mocnou a lehce výbojnou hranu, jako hranice Oranžů neb jižní bašty Zavaalska.

Ze západního bojistě postrádáme takřka veškerých zpráv o osudu Mafekinga a Kimberleye. Mafeking je jistě heroicky hájen, jinak nemohl až do dneška odolati, ač tvrdí se leckde, že jest již dobyt, jakož i Kimberley, kde Cecil Rhodes posily očekává. Obsadli-li Boeri Colesberg pak mohou v krátké době dorazit i operovati na řece Aafe, mohou rozházet mosty jižní této strategické čáry, dobytí i Richmondu a Britstowntu a přiměti kapský pomocný sbor pro Kimberley určený, by celou cestu, 400 km. dlouhou, pěšky vykonal, kterýž pochod boerští harcovníci co možná nejdříve zamezí a který se bez strážek a ztrát na obou stranách neobejde.

V celku se tedy situace na západních hranicích od oné v Natálu valně nelíbí, 20,000 mužů anglicko-kapské elity může být poraženo neb rozpráeno, než ještě poasly největším kvapem v Anglii a omdách přichytáván a do A-

friky odvážené přibudou a se fádne sedáři!

Prohlášení neutralnosti zálivu delagajského. Jak známo, zakročila zvláštní deputace "Société africaine de France" na novo u ministra zahraničních záležitostí, p. Delcassu a prohlásila, že svoboda mezinárodního obchodu a záštita evropských zájmů prohlášením neutralnosti zátoky delagajské v nynější angloboerské válce vyžaduje. Členové poselství trvali na tom, by se Francie práva navrhopovacího chopila a ostatní velmoci Evropy k podporování tohoto projektu přiměla. Otázka prohlášení neutralnosti jmenované zátoky má pro budoucnost Francie na Madagaskaru a vývoj mezinárodního obchodu tak veliký význam, že nebudeme od místa, uvedeme-li o ní jistá důležitá udání:

Lonreno-Marquez, město severního pobřeží zálivu, založeno v roce 1867, portugalské továrny na nejzápadně severu obvodu území datují z roku 1544. Lonreno-Marquez je východištěm velmi důležité železniční tratě do Pretorie vedoucí.

Portugalci dovedli od prvých počátků osady až do dnešního dne všem mašinám anglických vládních železnic kromě roku 1894 odpor povstaleckého náčelníka Gungunhary, jehož lid od Angličanů podporovaný, proti Portugalcům brojil.

Svrchovanost nad ostrovem Inyack a severní částí zálivu delagajského nebyla Portugalcům až podnes uznána, zato ale nabyl Portugalci 24. června 1875 výnosem smírčího soudece, presidenta francouzské republiky práva na jižní cíp zálivu, čemuž se Anglie nerada podrobila, tvrdíc, že její poddaný, kapitán Owen, od pohlavárů domorodých kmenů celý záliv a okolí pro britskou vládu zakoupil. Portugalsko namítalo, že území odkrylo, že má záliv od XVI. století v držení, že koupě za neplatnou prohlášena být musí a že svůj majetek i obrániti dovede. Žádost Anglie byla odmítnuta a Portugaly zůstaly v držení okrsku Timse a Maputu na poloostrovech Inyacku a "des Elephants".

Co do styků s jihoafrickou republikou, uzavřela portugalská vláda se Zavaalskou smlouvou přátelskou a obchodní. Článek II. této smlouvy (11. prosince 1875) zní, že si portugalský král právo závodě dle dovozu zbraní a nábojů vyhrazuje a že právo zboží jistým zvláštním nařízením podléhatí má.

Smlouva dovoluje, neb nezakazuje alespoň úplně, dovoz válečného materiálu pro jihoafrickou republiku, je-li prokázáno, že záležitost jediné vládě Zavaalska svědčí!

Jak známo, zahájena později další akce, která dovozu zbraní umožnila.

Král Alexandr.

Jakou cenu má neovislost milánovského Srbska, zřetelně vystoupilo při nynější návštěvě krále Alexandra ve Vídni. Tu přestává suverén, tu začíná skromný vasal, který sám prvý čin zahraničnímu ministru návštěvu, aniž se opováží vzhlednouti přl tom výš. A veřejné orgány ještě zahraničnímu ministru vytýkají, že dopřál slyšení "takového člověku" a nezavlehl před ním dveře. To jest ovšem od zahraničního ministra mnoho žádáno. On nemůže k srbskému králi býti neomalým, nemá k tomu žádné přičiny, vždyť srbský král předstihuje každé pomýšlení ministrovo.

Jak maličký a teničkým je král Alexandr vedle rakouského ministra, tak se stává velikým a širokým, když přijde řeč na srbské věci a zvláště na radikály. Co mluvil zpravodaj "Neue Freie Presse", je celá propast nemravnosti a zvrhlosti. Spokojujeme se tím, co o tom interviewu pověděla telefonická zpráva v pražských Nář. Listech. On se neostýchá veřejně přiznati, že on a Milan vědí, že radikálové nejsou ničeho vinní, že žádného attentátu a spiknutí nesnosovali, žádné velezradky. Treštíni byli ne pro skutečnou vinu, nýbrž pro "svou psychologii", t. j. Milan a Alexandr jsou si vědomi, že sami jsou vinníky před srbským národem a že nikdo, kdo je synem srbské matky, nemůže s nimi upírně sympatisovati a že každý Srb, který jest ještě v podezření, že si zachoval poctivost a vlastenecký cit, patří do kázně a foťák.

I osobní hlasatelé Milanovi a Alexandrovi zděšili se krutostí ortelů, vyrčených na radikály a konejšili obecnem, že ortely má pouze býti dokumentována "neovislost" Srbska a že po krátkém čase bude všem odsouzeným udělena milost. Král Alexandr prohlásil podobné naděje za marné. Nevyloučil možnost amnestie, ale udělil jí teprve, až mu někdy napadne amnestovati sprosté zločince. Tvrdíme, že ani to nečiní, jak ukázal letos o svůj svátek, kdy dal amnestii nejrozmanitějším zločincům, jen ne žádnému politickému vězni.

Prohlášení krále Alexandra, že Milana od sebe za žádnou cenu nepustí, jest adresováno do Ruska. V ruských listech neustále se vyskytují články, dokazující, že Milan musí se Srbska, ale Milan se nehýbá. "A také se nehne!" dupne nohou jeho syn.

Ruské listy byly již v nebezpečí, že upadnou v sentimentalnost v této záležitosti. Rozhodná a určitá odpověď, kterou jim král Alexandr posílá po svém důvěrníku z "Neue Freie Presse", snad je zpatuje.

Posudek spravedlivého Němce.

Vzácným úkazem jest Němec, jenž spravedlivě posuzuje snahy Slovanů. Blíou vránon jest Němec, jenž otevřeně a bezohledně vytýká krajanům svým chování jich vůči nám Čechům.

Takovým vzácným zjevem jest dr. Edvard Reich, ředitel akademie, předseda a člen mnoha vědeckých spolků v Scheveninkách v Holandsku, jenž vydal právě v Arnbergu zajímavý spis pod titulem: "Myšlenky a úvahy o různých věcích světa a záležitostech lidských."

Spisovatel zmiňuje se ve spise tomto o historickém vývoji Rakouska, o vzniku "německého buntu", jímž povstal zmatek a lží poměry v roce 1848.

"Francouzi a Angličané cestovali po slovanském území a odkryli zde jiné poměry, než jaké odpovídaly kolovrátkovým písňm německých pivních flistrů; oni našli vlastence, již měli vědomost o dějinách vlastního lidu, plesvěčili se velice brzo o existenci hluboko zakoreněného národního života, o pevném spojení mezi starou dobou a přítomností. Pro střední a západní Evropu jsou díla těchto Francouzů a Angličanů směrodatnými; naproti nim jest většina prací německých historiků bezvýznamná a nicotná.

Dosud zdálo se, že okolnosti a poměry se spikly proti slovanským národům; avšak jiní národové bojovali také a došli konečně žádaného cíle. Poněvadž není žádného jediného slovanského národa, tu nebudou se tyto moci nikdy spojit v jednotný stát, nýbrž naleznou své vlastní a přirozené podmínky ve východo-evropské konfederaci.

Hlisené centralisovaný jednotný stát znamenal by despotismus a zničení národních individualit, jež by ve vládnoucí individualit zanikly.

Utvořením konfederace východní Evropy uskutečnilo by se požadavkům doby odpovídající znovupovstání říše velkomoravské, jejížto pád byl neštětím pro svět slovanský.

Tento útlav by nepotřeboval žádné vedoucí národnosti aneb rasy, nýbrž měl by přirozeně z následků úplnou rovnoprávnost všech národů. A tím byl by odstráněn pramen největšího zla, jež jest dnes tak osudným pro Rakousko, Rusko a Turecko. . . .

Mnozí národové, v jejichž starověké nešťastnůst bez majetku býval uvržen v otroctví a nebyl více považován za člověka, chlubí se svojí starobylou svobodou a nalávají Slovanům otroctví (Slaven), ačkoliv těmto bylo otroctví neznámé. . . .

Mnozí Evropané jsou bezcitní zbožňovatelé mamons, filistři; slovanští národové jsou však srdeční, pohostinní, přívětiví a chovají činy ducha v největší úctě.

Kdo by popíral dobré vlastnosti Germánů? Každý neustranný člověk však uzná za vysoce ne-spravedlivé a odsouzení hodné, když na př. v Německu rozlišují se předsudky proti slovanskému světu proto, by čestným Slovanům byl pobyt mezi Němci znemožněn a slovanští národové byli postaveni v nejhorší světlo.

S jakou antipatií, s jakým podceňováním a opovrhováním samosaz v Německu o slovanských národech se soudí, o tom jsou so-

presvědčil bohužel nezřídka ku svému největšímu bolu a rozhorlení. A tento nešťastný předsudek se nyní rozdmýchává v plameny nádkem tak zvaných rakouských "Němců", politicky to nezralých hlav, vášněmi omezených, které propadly šlešené domněnce, že jsou bohem vyvoleními a vedoucími berany ve velkém stádu dunajského státu. Tito zbloudilci ničemu z dějin se ne naučili; poněvadž nechtějí ostatní národy právem takovou hegemonii snášeti a nenalézají obliby v uměleckých kouscích těchto němečků, jež mají býti německými, proto tito řvou a dovolávají se pomoci Němců, vydávajíce se za mučedníky a nazývajíce se "novým opuštěným kmenem bratrským". Spisovatel pojednává pak zevrubně o životě obou slovanských apoštolů následovně:

"Cyrill a Methoděj razili cestu učení velkého Nazaréna ne ohněm a mečem, nýbrž dobrotou srdce a mírností; oni byli apoštolý humanismu a civilisace, i zasluhují býti oslavováni nejen všemi Slovy, nýbrž zvláště všemi mravnými lidmi. Jejich pravá oslava nemůže znamenat nenávisť, nýbrž jen mír. Čest budiž jejich památce."

Tak soudí Němec spravedlivý, jehož vzdělání zbavilo předsudků, Němec, jehož mravní cena jest nepoměrně větší, nežli slaveného historika německého — Mommsena.

Něco z dějin výroby cukru.

Dříve než lidstvo poznalo cukr, sladilo se medem. Zdali by nám, kteří jsme zvyklí na pokrmy slazené cukrem, chutnala jídla obvyklá při starořímských hostinách s příchutí medovou, jest ovšem otázkou.

Cukr třtinový, jehož my užíváme nyní k slazení, nalézá se v mizích rostlin, jmenovitě v třtině cukrové, ve šťávě javoru, řepy, ciroku, v medu, ovoci, kukuřici, medynku a j. Jak vidno z názvu, jest výrobkem původně z třtiny cukrové, jež nyní pěstována jest ve všech téměř zemědělích Svět domov má, jako všechny druhy třtiny (saccharum), v Indii na pobřeží zálivu Bengálského. Tam také dle nejstarších zpráv slusí hledati první výrobu cukru. Odtud šířila se známost jeho do Číny, Persie a Arabie. Do Číny přivezen kolem roku 200 před Kr. Ze spisů perských dovídáme se o cukru kolem roku 600 po Kristu. Nejstarší a nejdůležitější výrobci cukru byla provincie Mekrán a výrobek, jenž měl podobu bochníku, zvaný fanid, vyvážel se již tehdy na západ. Surový cukr, mlékem zčerstvený a zavařený, slul tabarsad a měl podle kadubů, v nichž byl vyroben, tvar kuželovité; pochází tedy nynější tvar homolů cukrových z Persie. Arabové rozšířili pěstování třtiny do Sicílie a Španělska. Do Evropy střední přinesli ji křičáci z první křížové výpravy (1096) a byla pěstována pak s úspěchem v jižních částech Italie a Francie.

Toho času dovedli dobývat z třtiny pouze sladkou šťávu, již nyní říkáme sirup. Vyrobení pevného cukru podařilo se až okolo roku 1400. Jakmile se stal cukr pohodlně převažitelným a svým zevnějškem se doporučil, doznala výroba jeho velkého vzrůstu, a všechny země, jímž podobně dovolovalo, pěstovaly třtinu úsilovně. Tak ve střední Americe, speciálně na Antilských ostrovech, kam již roku 1506 dovezena byla třtina, v 16. a 17. století pomocí otroků z Afriky přivezených vyrobeno tolik cukru, že tím pěstování cukrovníku v ostatním světě bylo ochromeno a americký cukr stal se výrobkem světovým, kdežto výroba jeho na Sicílii a v ostatní Evropě byla téměř úplně zastavena.

Poněvadž přicházelo ponejvíce z francouzských a anglických koloniálních a východo-indických, nazván byl koloniálním. Raffinerie na cukr třtinový byly v 18. století zakládány i ve střední Evropě, tak v Berlíně, v Hamburce; také v Čechách na Zbraslavi a v Novém Dvoře také byly založeny.

Veliký obrát v průmyslu cukrovarském nastal, jakmile seznáno, že cukr dá se vyráběti také z buráku.

Ačkoli Olivier de Serres již r. 1600 na cukrnatost buráku upozornil, následě následu prvých pokusů o výrobu cukru z řepy německému inženýru Marggrafovi, jehož rolna 1747 omdělil berlišad-

akademii svůj vynález. Objevení, že tentýž cukr, jako ve třtině, jest obsažen též v buráku, mělo veliký význam pro hospodářské poměry celé Evropy, neboť tím bylo umožněno dobývati těžou cukru z rostliny všude v Evropě se dařící, jako třtiny, jež vyžaduje podnebí skoro tropického. Marggraf byl si vědom dalekosáhlosti svého objevu, ale prakticky provéstí jeho vynálezu uvolil se jeho přítelively Achard. Tento pokusil se o výrobu cukru ve velkém stavu, Marggrafem uvedenou, avšak bez výsledku; neboť láce koloniálního cukru nepřipouštěla konkurence s nákladně vyrobeným tehdy cukrem burákovým. Náhodou situace změnila se politickými poměry. Napoleon I. po válce s Angličany zabránil anglickému obchodu dovozu koloniálních zboží do přřstávající evropské pevniny, čímž výroby anglického průmyslu koloniálního stouply v ceně a speciálně libra cukru dostoupila ceny z dollarů. V těchto poměrech musela výroba cukru řepového se vyplatiti, a bylo také opět v této výrobě pokračováno. Tomu napomáhaly zejména nové a nové objevy na poli technické výroby cukru burákového. Ještě v roce 1836 bylo potřebí k vyrobení i centu cukru 18 centů řepy a čím více tento poměr byl pozměňován ve prospěch výroby cukru, tím více se dobývání cukru burákového vyplácelo.

Různými pokusy a zdokonalováním pěstování řepy přibýlo během doby řepě na cukrnatosti, čímž, rozumí se, výroba cukru se zlacnila. Marggraf našel při svých pokusech 6 procent cukrnatosti, kteréhož číslo racionaliím pěstováním a výběrem vhodných hnojiv zvýšeno bylo až na 16 i více procent. Základní zásady rozumného pěstování řepy stanovil již Achard, čimž pokusy s pěstováním jejím od roku 1786 na vlastním hospodářství v Karlodorfě u Berlína. Zmíněnými vy-moženostmi změnil se poměr výroby cukru řepového v neprospekch třtinového tak, že ještě roku 1851 přišlo do obchodu pouze 14 procent cukru burákového, ale v roce 1883 vyrobeno bylo již stejné množství obou druhů v Evropě.

Praví, že má cenu své váhy ve zlatě.

Vealey, Texas, 23. února 1895.

Citěný pane redaktore! S velkou vřavou radostí píší Vám, bych Vám sdělili, co Vás lék pro mne učinil. Týž má cenu své váhy ve zlatě. Moje manželka trpěla po několik let rozrušením nervů, že časem nemohla ani domácnost obstarávati. Neměla chuti a jídu a též revmatismem byla sužována. Tu na štěstí dostalo se nám náhodou číslo Vašeho časopisu "Světlo". Po přečtení těchto počitlí jsme k Vám důvěry a objednali jsme bedničku Dra. Petra Hoboka. Výsledek byl, že má manželka jest nyní zdravá. Před tím zkoušel jsem všemožně prostředky, však nadarmo. So va využívala jednu láhev Hoboka, již čtila úlevu a pak bylo jí stále lépe, až se uzdravila. Nikdy již nebudeme ve své domácnosti bez Vašeho léku, jenž jest vskutku rodným. Kupte ho nyní od Vašeho jednatele ve Welcome, Texas. V úctě Váš C. Satif. Dra. Petra Hoboka jest ovoce mnohých pokusů a studii. Více než jedno století stálého působení této dokázalo jeho zásluhu jakožto léku pro krev a soustavu tělesnou. Nemá k dostání v lékárnách, nýbrž u místních jednatelů Hoboka. Nem-li u Váš niko, pište na: Dr. Peter Fahrney, 112—114 So. Hojne Ave., Chicago, Ill.

Cheste dárek,

přimětený svým milým dítětem! Zasiťte 25 ctů. na knihkupectví Pokroku Západu a obdržíte celý ročník časopisu pro děti

Zlaté Mládí

V tom nalézá se na 168 stranách množství četby a básniček pro děti a 80 vyobrazení. Jaktěživí jste neměli a neviděli tak pěkné a levné knihy a nemůžete nalézti lepší, přiměřenější a levnější dárek pro své milé dítě.

Adresujte: Pokrok Západu,

Omaha, Nebr.

Knihkupectví Pokroku Západu

Máme na skladě velké množství spílábných a poučných se všech možných oborů. Divadelní spisy má me všechny, jež jsou k dostání v různých sbírkách. Pište si o ornám a odebíratelům zdarma. Adresujte jednatele **Pokrok Západu,** Omaha, Neb.